

USNESENÍ

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Zuzany Bystrické a soudců JUDr. Faisala Husseiniho a JUDr. Mariana Kokeše ve věci

navrhovatele: **P. K.**

proti

odpůrci: **Městský úřad Uherské Hradiště**
sídlem Masarykovo náměstí 19, 686 01 Uherské Hradiště

za účasti volebních stran, na jejichž kandidátní listině byl uveden kandidát, jehož volba byla napadena:

1) **Nezávislí s podporou Křesťanské a demokratické unie –
Československé strany lidové**
zastoupení zmocněnkyní H. H.

2) **PŘÁTELE ZLECHOVA**
zastoupení zmocněnkyní A. B.

3) **ZMĚNME ZLECHOV**
zastoupena zmocněncem P. L.

4) **Sdružení nezávislých kandidátů**
zastoupeno zmocněnkyní B. T.

o návrhu na neplatnost voleb do zastupitelstva obce Zlechov konaných ve dnech 5. – 6. 10. 2018,

takto:

- I. Návrh **se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

- 1. Návrhem podaným u soudu dne 17. 10. 2018 se navrhovatel, coby volič zapsaný v seznamu voličů pro obec Zlechov, domáhal vyslovení neplatnosti voleb do zastupitelstva obce Zlechov konaných ve dnech 5. – 6. 10. 2018.
- 2. Navrhovatel uvedl, že ve volební komisi byla členkou účetní obecního úřadu Zlechov, která je podřízena současnému starostovi, který kandidoval za volební stranu ZMĚNME ZLECHOV, která měla „údajně“ získat 46 % hlasů. Dále byla ve volební komisi matka

jednoho z kandidátů zmíněné volební strany. Za dané situace nebylo dle navrhovatele zaručeno nestranné a objektivní sečtení platných hlasů.

3. Navrhovatel k návrhu připojil kopii zápisu o výsledku voleb do zastupitelstva obce Zlechov, dle kterého v devítičlenném zastupitelstvu získalo uskupení ZMĚŇME ZLECHOV 5 mandátů, volební strana Nezávislí s podporou Křesťanské a demokratické unie – Československé strany lidové 2 mandáty, volební strana Sdružení nezávislých kandidátů 1 mandát a volební strana PŘÁTELÉ ZLECHOVA 1 mandát (ten připadl osobně navrhovateli, který za toto uskupení kandidoval jako „lídr“). Volební strana ZMĚŇME ZLECHOV tak získala celkem 3116 hlasů, což odpovídalo podílu 46,97 %, volební strana Nezávislí s podporou Křesťanské a demokratické unie – Československé strany lidové získala celkem 1480 hlasů, což odpovídá podílu 22,30 %, volební strana Sdružení nezávislých kandidátů získala 1221 hlasů, což odpovídá podílu 18,40 %, a volební strana PŘÁTELÉ ZLECHOVA získala 817 hlasů, což odpovídá podílu 12,31 %.
4. Odpůrce se k návrhu vyjádřil podáním ze dne 18. 10. 2018, č. j. MUUH-PO/81962/2018/NeuL, k němuž připojil volební dokumentaci. Věcným jádrem tohoto vyjádření bylo stanovisko předsedkyně okrskové volební komise, paní L. A., a zapisovatelky volební komise, paní N. N., dle kterého sčítání hlasů probíhalo řádně. Jmenované uvedly, že minimální počet členů okrskové volební komise byl starostou obce Zlechov stanoven na sedm členů. Jediná nominace, která byla doručena do 6. 9. 2018, byla nominace od Křesťanské a demokratické unie – Československé strany lidové, kdy nominována byla paní J. M. a jako náhradník paní L. Z.. Paní Z. je matkou pana P. Z., kandidáta za volební stranu ZMĚŇME ZLECHOV, za kterou kandidoval i dosavadní starosta obce. Další členové okrskové volební komise byli delegováni starostou obce Zlechov. Starosta oslovoval občany, kteří již dříve ve volbách v okrskové volební komisi pracovali. Byl však problém komisi obsadit, neboť oslovení většinou o členství neměli zájem. Paní L. A., která pracuje jako účetní obecního úřadu Zlechov, byla vylosována jako předsedkyně okrskové volební komise. Přitom sčítání hlasů probíhalo ve volební místnosti, přítomni byli pouze členové okrskové volební komise. Sčítání neprováděla zapisovatelka, ale pouze členové s hlasovacím právem. Sčítání prováděli členové ve třech skupinkách, po prvním sečtení proběhla ještě další kontrola, kterou provedla předsedkyně komise za přítomnosti všech členů. Následně byl vyhotoven zápis ve spolupráci předsedkyně a zapisovatelky komise. Tento byl podepsán a předán na pracoviště Českého statistického úřadu. Všichni členové komise postupovali svědomitě a v souladu s podepsaným slibem člena okrskové volební komise.
5. Návrh byl podán včas, a to ve lhůtě dle § 60 odst. 1 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o volbách od zastupitelstev obcí“). Z výpisu ze stálého seznamu voličů jediného volebního okrsku obce Zlechov soud zjistil, že navrhovatel je zapsán do seznamu pod pořadovým číslem 106 a číslem jmenného seznamu 548. Návrh tedy byl podán osobou oprávněnou.
6. Za tohoto stavu soud mohl projednat a rozhodnout věc samu. V souladu s § 90 odst. 3 s. ř. s. tak přitom učinil bez nařízení jednání.
7. Předmětný návrh představuje typ volební stížnosti mířící na neplatnost voleb. Podle § 60 odst. 3 zákona o volbách do zastupitelstev obcí může návrh na neplatnost voleb podat

navrhovatel, má-li zato, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který hrubě ovlivnil výsledky voleb.

8. Jak vyplývá ze znění citovaného ustanovení § 60 odst. 3 zákona o volbách do zastupitelstev obcí, jakož i ze samotného smyslu předmětného právního institutu, za základní předpoklady vyhovění volební stížnosti je – v obecné rovině – nutno označit především a) nezákonnost, spočívající v jednoznačném porušení ustanovení volebního zákona či jiných právních norem vážících se k volebnímu procesu, b) zásadní intenzitu této nezákonnosti, která musí dosahovat značného stupně výrazně ovlivňujícího a zpochybňujícího volební proces či jeho výsledek a tedy způsobovat tzv. „zatemnění“ volebních výsledků, a c) příčinnou souvislost, tj. vzájemný vztah existující mezi touto nezákonností a výsledkem voleb. Tyto tři předpoklady přitom musí být naplněny kumulativně; nebude-li dán byt i jen jeden z nich, volební návrh nemůže být úspěšný (k uvedenému srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 7. 2004, č. j. Vol 6/2004-12, publikované pod č. 354/2004 Sb. NSS, dále ze dne 20. 11. 2006, č. j. Vol 77/2006-26, ze dne 22. 6. 2010, č. j. Vol 12/2010-24, či ze dne 29. 6. 2010, č. j. Vol 25/2010-94; není-li uvedeno jinak, jsou všechna zde citovaná rozhodnutí správních soudů dostupná na www.nssoud.cz).
9. K tomu nutno dodat, že tuzemské volební soudnictví nezná absolutní vady volebního řízení (tzv. absolutní zmatky volebního řízení), tedy taková porušení ustanovení volebního zákona, která by měla za následek automatické zrušení voleb či hlasování. Všechny možné vady a pochybení je třeba považovat za relativní a jejich význam je třeba poměřovat jejich dopadem na výsledek voleb do zastupitelského orgánu jako takového nebo na výsledek volby konkrétního kandidáta, popř. na výsledek hlasování.
10. K tvrzením navrhovatele je pak v prvé řadě nutno uvést, že při přezkumu výsledků voleb soud vychází z presumpce správnosti závěrů jednotlivých okrskových volebních komisí, nebyl-li v konkrétním případě prokázán opak (viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2006, č. j. Vol 82/2006-51, nebo ze dne 23. 11. 2010, č. j. Vol 67/2010-47). Ostatně i Ústavní soud v nálezu ze dne 26. 1. 2005, sp. zn. Pl. ÚS 73/04 (140/2005 Sb., N 17/36 SbNU 185) potvrdil, že „[p]ro procesní úpravu volebního soudnictví a postup v takovém řízení [...] plyne vyvratitelná domněnka, že volební výsledek odpovídá vůli voličů. Předložit důkazy k jejímu vyvrácení je povinností toho, kdo volební pochybení namítá“.
11. Na druhou stranu ovšem nutno připustit, že striktní požadavek na předložení relevantních důkazů navrhovatelem by mohl být při přezkumu voleb překážkou přístupu k soudu, a to zvláště v případě jednotlivých občanů, kteří nejsou účastní sčítání hlasů volebními komisemi. Aby však soud sám přistoupil k přepočtu hlasů či přezkoumávání správnosti jejich posouzení pouze na základě důkazně nepodložené volební stížnosti, musela by jej k tomu v konkrétním případě přimět zvláště významná indicie, která by byla způsobila vyvolat pochybnosti o správnosti vyhlášeného výsledku voleb (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2006, č. j. Vol 82/2006-51).
12. Navrhovatel přitom zpochybňuje zejména objektivitu sečtení hlasů při předmětných volbách, a to s ohledem na složení okrskové volební komise. V tomto světle se mu zdá počet hlasů, které měla získat volební strana, za kterou kandoval i současný starosta obce, za příliš vysoký. Zde se soud zaměřil na obsah návrhu z toho hlediska, zda tvrzení v něm uvedená lze považovat alespoň za onu „zvláště významnou indicii“ ve výše citovaném

smyslu, která by nutně odůvodňovala potřebu přepočtu hlasů odevzdaných v předmětných volbách.

13. Již na tomto místě ovšem soud považuje za nezbytné zdůraznit, že nedošlo k vyjádření nesouhlasu některého člena okrskové volební komise s protokolem a v něm obsaženými výsledky. Protokoly volebních komisí jsou přitom relevantním důkazem při rozhodování soudu.
14. V této souvislosti soud připomíná stěžejní úlohu okrskových volebních komisí, které jsou oprávněny a povinny dohlížet na zákonnost průběhu voleb a zjišťování jejich výsledků. Každá volební strana, jejíž kandidátní listina byla zaregistrována pro volby do zastupitelstva obce, je oprávněna delegovat jednoho člena a jednoho náhradníka do okrskové volební komise v každém volebním okrsku, ve kterém se do příslušného zastupitelstva volí (§ 17 odst. 2 zákona o volbách do zastupitelstev obcí). Je proto primárně věcí samotných volebních aktérů, nacházejících se v prostředí svobodné politické soutěže, aby vzájemně kontrolovali dodržování stanovených pravidel. Součástí této kontroly je samozřejmě, ovšem pouze jako *ultima ratio*, také volební soud. Ten by měl do volebního procesu zasáhnout pouze výjimečně, a to pokud se ostatní prostředky kontroly ukázaly jako neúčinné, nebo nelze spravedlivě požadovat jejich vyčerpání a současně existují konkrétní skutečnosti naznačující porušení těchto pravidel způsobem, který mohl ovlivnit výsledek voleb.
15. Členové volební komise se podílejí také na sčítání konečného výsledku voleb a posuzování platnosti hlasovacích lístků, přičemž právě skutečnost, že jsou delegováni různými politickými subjekty, má zaručit jejich vzájemnou kontrolu. Pokud by členové volební komise měli jakékoliv pochyby o správnosti postupu jiných členů komise, lze důvodně očekávat, že by tyto výhrady uplatnili např. formou odepření podpisu zápisu o průběhu a výsledku hlasování s uvedením důvodů tohoto odepření (§ 42 odst. 1 zákona o volbách do zastupitelstev obcí). Na tomto základě by poté soud mohl přezkoumat postup volební komise z hlediska případného porušení zákona (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2006, č. j. Vol 82/2006-51).
16. Ve vztahu k námitkám proti složení a činnosti okrskové volební komise je možné také uvést, že podle § 17 odst. 1 zákona o volbách do zastupitelstev obcí „[č]lenem okrskové volební komise může být státní občan České republiky a státní občan jiného státu, jemuž právo volit přiznává mezinárodní úmluva, kterou je Česká republika vázána a která byla vyhlášena ve Sbírce mezinárodních smluv, je přihlášen k trvalému pobytu v obci na území České republiky a a) který alespoň v den složení slibu dosáhl věku nejméně 18 let, b) u něhož nenastala překážka výkonu volebního práva, a c) který není kandidátem pro volby do zastupitelstva obce, pro které je okrsková volební komise vytvořena“. Žádné jiné podmínky či omezení pro členství ve volební komisi zákon nestanoví. Proto skutečnost, že členkou volební komise byla matka jednoho z kandidátů, nelze považovat za porušení volebního zákona (navíc byla delegována jinou volební stranou než stranou, za kterou kandidoval její syn).
17. Jak se ve věci podává, své oprávnění dle § 17 odst. 2 zákona o volbách do zastupitelstev obcí využila pouze jediná volební strana, která delegovala svého zástupce do okrskové volební komise (přitom lze v těchto souvislostech přiměřeně na věc vtáhnout závěry, že je primárně věcí samotných volebních aktérů, nacházejících se v prostředí svobodné politické soutěže, aby vzájemně kontrolovali dodržování stanovených pravidel, a to i

prostřednictvím svého oprávnění delegovat členy do volebních komisí – srov. výše, či usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2014, č. j. Vol 18/2014-46, usnesení ze dne 19. 11. 2008, č. j. Vol 7/2008-13, publikované pod č. 2194/2011 Sb. NSS, či usnesení ze dne 20. 11. 2014, č. j. Vol 23/2014-110, publikované pod č. 3162/2015 Sb. NSS). Jelikož takto nebylo dosaženo nejnižšího stanoveného počtu členů okrskové volební komise podle § 15 písm. d) zákona o volbách od zastupitelstev obcí, jmenoval členy na neobsazená místa starosta. Při výkonu této své povinnosti je přitom starosta vázán pouze omezeními uvedenými v § 17 odst. 1 zákona o volbách od zastupitelstev obcí, přičemž, jak již bylo zmíněno, z tohoto ustanovení neplyne, že nelze jmenovat rodinné příslušníky kandidátů (srov. usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 3. 11. 2010, č. j. 44 A 99/2010-15). Dokonce ani skutečnost, že okrsková volební komise byla složena výhradně z příbuzných kandidátů jen některých volebních stran, nemůže být bez dalšího důvodem pro neplatnost hlasování, potažmo voleb, jak konstatoval Krajský soud v Brně usnesení ze dne 9. 11. 2006, č. j. 30 Ca 205/2006-12 (toto rozhodnutí nebylo oficiálně publikováno). Totéž se pak týká i zaměstnanců obce (viz usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 16. 11. 2006, č. j. 29 Ca 301/2006-98; rovněž dosud nepublikováno).

18. V tomto kontextu považuje soud za zcela věrohodné a neproblematické tvrzení předsedkyně a zapisovatelky okrskové volební komise, že o práci v této komisi nebyl velký zájem, a proto musel členy jmenovat starosta, a to i z řad zaměstnanců obce, což navíc soud považuje zejména v prostředí menších obcí za poměrně přirozený jev; zvláště pak jmenování některého z příbuzných nebo blízkých osob některého z kandidátů do okrskové volební komise se v určitých případech v situaci malých obcí lze dokonce těžko vyhnout.
19. Nutno tak uzavřít, že navrhovatel soudu nenabídl „zvláště významnou indicii“, která by odůvodňovala nutnost přepočítat hlasy odevzdané v předmětných volbách soudem. Krajský soud v Brně však nad rámec povinností vyplývající z judikatury ve věcech volebních k přepočtu odevzdaných hlasovacích lístků a hlasů přikročil, a to proto, aby jednoznačně vyloučil možné spekulace a mohl do jisté míry demonstrovat obecnou neopodstatněnost toho typu tvrzení, která v nynější věci uvedl navrhovatel. Zjistil přitom, že počty deklarované v „Zápise o průběhu a výsledku hlasování“ ve volebním okrsku č. 1 v obci Zlechov odpovídají skutečnosti, jakož že správné jsou i další údaje vyplývající z volební dokumentace.
20. Soud tak zjistil, že v rámci daných voleb hlasovalo 792 voličů, kterým byl vydán stejný počet úředních obálek. Neplatných bylo 5 odevzdaných hlasovacích lístků a platných bylo 787, kdy hodnocení jejich ne/platnosti lze akceptovat. V rámci vlastního přepočtu hlasů soud nedospěl k žádným statisticky významným rozdílům od oficiálně deklarovaných výsledků, které by byly s to jakkoli ovlivnit výsledek voleb. Výsledek všech volebních stran i kandidátů odpovídá oficiálně prezentovaným údajům. Jednotlivé hlasovací lístky nevykazovaly žádné zvláštní znaky, které by svědčily o jejich nezákonné úpravě. Většina voličů přitom svého volebního práva využila tak, že označovala kandidáty napříč jednotlivými kandidátkami a nevolila pouze jedinou volební stranu; zároveň však o výrazném volebním zisku vítězné volební strany není na základě zkontrolovaných hlasovacích lístků důvod pochybovat.

21. Ze všech shora uvedených důvodů soud dospěl k závěru, že podaný návrh není důvodný, pročez jej zamítl.
22. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 93 odst. 4 s. ř. s., podle něhož ve věcech volebního soudnictví nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto usnesení není kasační stížnost přípustná.

Usnesení nabývá právní moci dnem vyvěšení na úřední desce soudu.

Brno 6. listopadu 2018

JUDr. Zuzana Bystřická, v.r.
předsedkyně senátu